

Hyvän hallintopäätöksen sisältö

Lakimies Marko Nurmikolu

Hallintopäätöksen sisältö

Hallintolain 44 § (Päätöksen sisältö)

Kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Annettaessa suullinen päätös asianosaiselle on ilmoitettava, miten asia on ratkaistu, ja selostettava ratkaisun perustelut

Päätöksen selvyys

- Täydellisyys – ratkaisupakko, päätöksen on sisällettävä ratkaisu esitettyihin vaatimuksiin
- Riittävä yksilöinti – päätöksestä on käytävä ilmi asianosaiselle myönnetyt edut ja oikeudet tai hänelle asetetut velvollisuudet ja rajoitukset
  - » Ei vaihtoehtoisia lopputuloksia tai osittaisia ratkaisuja.
(Huom, ehdot saattavat sisältää vaihtoehtoja)
- Selkeys – päätös on yksiselitteinen ja ymmärrettävästi kirjoitettu

KHO 2008:58

- Lupapäätöksessä oli toisten alueisiin perustettujen käyttöoikeuksien alueet yksilöity vain viittaamalla lupamääräyksessä olevaan korvausluetteloon. Käyttöoikeusalueiden yksilöinti oli puutteellista sikälikin, että ympäristölupavirasto ei ollut käyttöoikeuden myöntämisen yhteydessä viitannut karttoihin, joista käyttöoikeusalueet ilmenevät. Luvassa ei myöskään ollut annettu määräyksiä siitä, mihin toimenpiteisiin Turun Seudun Vesi Oy:llä on sille myönnettyjen käyttöoikeuksien nojalla oikeus ryhtyä toisten alueilla.

Päätöksen sisältämät tiedot

Vähimmäisvaatimukset:

- Päätöksen tehnyt viranomainen
- Päätöksen ajankohta
- Päätöksen perustelut
- Lopputulos
- Asianosaiset
- Henkilö, jolta asianosainen voi pyytää lisätietoja päätöksestä

» Lisäksi esim: käsittelyssä saaduista selvityksistä

Viranommainen ja päätösajankohta

- HL ei edellytä päätöksen tekijän tai esittelijän nimen mainitsemista, mutta yksilöinti vastaa hallinnon avoimuuden ja vastuullisuuden vaatimuksia.
  - » Taustalla myös päätöksenteon valvonta ja yksilöllinen virkavastuu
- Ilmoitettava päivä, jona ratkaisu asiassa on todellisuudessa tehty.
  - » Mm. kuulemisvelvoite, selvitysten antamisen takaraja, mahdolliset esteellisyydet jne.

Eriävä mielipide

- Tulisi käydä ilmi päätöksestä

Asianosaiset

- Joihin päätös välittömästi kohdistuu
- Vain nimet pakolliset

Ratkaisu

- Ratkaisulla tarkoitetaan yksilöityä tietoa siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu tai miten asia on muuten ratkaistu

Allekirjoitus

Päätökseen liittyvät ehdot

- Päätökseen asiallisesti liittyviä velvoittavia, rajoittavia, sallivia tai kieltäviä lisämääreitä.
  - » Esim. lupamääräykset tai lupaehdot
- Yleensä edellyttää nimenomaista toimivaltasäännöstä laissa.
  - » Ehto, rajoitus, määräys
- Ehdon pysyttävä viranomaisen päätösvaltaa koskevan sääntelyn rajoissa.
  - » Asianomaisen suostumus ei korvaa
  - » Oltava asiayhteydessä
  - » suhteellisuusvaatimus

Päätöksen perusteleminen HL 45 §

Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä, jos:

- 1) tärkeä yleinen tai yksityinen etu edellyttää päätöksen välitöntä antamista;
- 2) päätös koskee kunnallisen monijäsenen toimielimen toimittamaa vaalia;
- 3) päätös koskee vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista tai sellaisen edun myöntämistä, joka perustuu hakijan ominaisuuksien arviointiin;
- 4) päätöksellä hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista eikä muilla ole oikeutta hakea päätökseen muutosta; taikka
- 5) perusteleminen on muusta erityisestä syystä ilmeisen tarpeetonta.

Perustelut on kuitenkin 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa esitettävä, jos päätös merkitsee olennaista muutosta vakiintuneeseen käytäntöön.

Perustelut

- Oikeus saada perusteltu päätös (PL 21.2 §)
- Asianosaisen oikeusturvan tae
  - » Lainmukaisuuden ja muutoksenhakutarpeen arvioiminen
  - » Viranomaisen on käyttänyt harkintavaltaansa lain ja hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisesti
  - » Vahvistaa luottamusta viranomaistoiminnan asianmukaisuuteen ja puolueettomuuteen
  - » Sovelletut säännökset – lainalaisuuden vaatimus

Perustelut

- Mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun.
- Säännökset
- Selkeitä, yksilöityjä ja ymmärrettäviä
- Mikä on ollut ratkaisija kanta asiassa ja miten siihen on päädytty.
- Mitkä seikat on katsottu selvitetynksi ja mikä on ollut niiden oikeudellinen merkitys
- Pääasialliset tosiseikat, joiden perusteella ratkaisuun on päädytty – eriävät kannat
- => asia tulee riittävästi ja asianmukaisesti selvitetynksi (HL 31.1 §)
- Vältettävä: ei katsota olevan erityisiä syitä tai tarvetta hyväksyä hakemusta tai ettei hakijan katsota täyttävän vaadittuja edellytyksiä.

Poikkeukset perusteluvelvollisuudesta

- Poikkeuksien perustuttava lain nimenomaiseen säännökseen
- Päätöksen välitön antaminen, esim. kiire
- Henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointi
- Oikeusturvan vähäinen merkitys, esim hyväksyntä eikä muita asianosaisia
- Perustelujen ilmeinen tarpeettomuus, esim. tiedot löytyy esittelylistasta
- Sovellettava suppeasti
- Vakiintuneen käytännön olennainen muutos

Päätöksen muoto

- HL 9.1 §:n (Hyvän kielenkäytön vaatimus) mukaan:
- Viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.
- Asiakkaan oikeudesta käyttää omaa kieltään viranomaisessa asioidessaan on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai mitä johtuu Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista